



Brüssel, 28. november 2025  
(OR. en)

15992/25

AUDIO 125  
DISINFO 104  
DIGIT 254  
MI 964  
FREMP 360  
COMPET 1241  
EDPS 10  
DATAPROTECT 313  
JAI 1792  
SERVICES 83  
POLGEN 213  
INST 410

#### **MENETLUSE TULEMUS**

---

Saatja: Nõukogu peasekretariaat

Saaja: Delegatsioonid

---

Teema: Eesistujariigi järelused, mis käsitlevad juurdepääsu usaldusväärsetele uudistele Euroopa demokraatia kaitse programmi osana

---

Pärast 28. novembril 2025 toimunud hariduse, noorte, kultuuri ja spordi nõukogu istungit edastatakse delegatsioonidele lisas eesistujariigi järeluste tekst, mida toetas 26 delegatsiooni.

**Eesistujariigi järeldused, mis käsitlevad juurdepääsu usaldusväärsetele uudistele Euroopa demokraatia kaitse programmi osana**

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU EESISTUJARIIK,

TULETADES MEELDE, ET

1. juurdepääs usaldusväärsetele uudistele on meie demokraatia toimimise peamine eeltingimus. Toimetusvastutuse ning ajakirjanduse kutse- ja eetikastandardite kohaselt tegutseval uudistemeedial on seega oluline demokraatlik roll teabevaldkonna kaitsmisel, usaldusväärsetele uudistele juurdepääsu tagamisel ning elujõulise ja vastupanuvõimelise demokraatia säilitamisel;
2. meediavabaduse ja meedia pluralismi kaitse on demokraatia ja õigusriigi tugisambad ning neil on oluline roll väljendusvabaduse ja teabe saamise õiguse hõlbustamisel ning avatud demokraatliku arutelu edendamisel;
3. välisriigist lähtuvad infomanipulatsioonid ja sekkumised ning desinformatsioon kujutavad endast ulatuslikke, keerukaid ja tõsiseid ühiskondlikke probleeme,<sup>1</sup> millega tuleb tegeleda, muu hulgas edendades ennetavalt usaldusväärset, pluralistlikku ja juurdepääsetavat meediavaldkonda. Samal ajal kujutab väärinfo<sup>2</sup>, mida levitatakse ilma halbade kavatsusteta ja otsese vastutusega, endast samuti eraldi kasvavat väljakutset uudiste ja teabe valdkonnas, mida süvendavad uued, sageli digitaalsed, levitamismustrid ja tarbimisharjumused;

---

<sup>1</sup> Nagu on tunnistatud näiteks hiljutistes aruteludes UNESCO ülemaailmse ajakirjandusvabaduse päeva 2025 raames ja Maailma Majandusfoorumi 20. aruandes „World Global Risks Report 2025“.

<sup>2</sup> Vt näiteks audiovisuaalmeedia teenuste Euroopa regulaatorasutuste rühma ehk [ERGA 2020. aasta aruanne](#) „Notions of Disinformation and Related Concepts“.

4. uudistesektorile ja laiemale teabevaldkonnale avaldatakse üha suuremat survet. See tuleneb mitmest tegurist, mis on sageli omavahel seotud ja millega tuleb usaldusväärsete uudiste edendamiseks tegeleda, näiteks:
- a) digitaalsed väljakutsed, mille puhul digiplatvormidel, digitaalsetel pääsuvalitsejatel, sealhulgas otsingumootoritel, ja algoritmipõhisel sisul on tohtu mõju olemasolevatele meedia ärimudelitele ja reklaamituludele. Sama kehtib tehisintellektiteenuste kohta, mis pakuvad uusi võimalusi, kuid tekitavad ka probleeme, kuna nad toodavad üha enam uudistelaadset sisu ning teevad uudistest kokkuvõtteid ja ülevaateid ilma selge toimetust vastutusest ja lähtuvad seejuures arvatavasti autoriõigusega kaitstud sisust. See tekitab vajaduse nii innovatsiooni ja turuga kohanemise järele kui ka jõupingutuste järele, et tagada võrdsemad tingimused, et mitte kahjustada juurdepääsu usaldusväärsele teabele ja usaldust ajakirjandusliku sisu vastu;
  - b) meediakeskkonnas selliste osalejate esilekerkimine nagu võrgusisu loojad (keda nimetatakse ka suunamõjutajateks), kes toodavad ja levitavad uudistega seotud sisu. Mõnel juhul on need osalejad juba liigitatud meediateenuse osutajateks, kuid nende suhtes ei pruugita järjepidevalt kohaldada samu reegleid nagu traditsioonilise meedia suhtes, kuigi neil osalejatel on sageli sama või isegi laiem haare ja mõju, eelkõige noorema publiku hulgas;
  - c) geopoliitilised probleemid, mille puhul pahatahtlikud osalejad näevad üha suuremat potentsiaali nõrgestada ja diskrediteerida demokraatlikku diskursust, kriitilist mõtlemist ja jagatud usaldust meie ühiskondades;

5. digiprobleemide mõju on eriti märgatav väikeste ja sõltumatute, sealhulgas äriliste, kohalike ja piirkondlike uudistemeedia teenuste osutajate ja uudistemeedia teenuste puhul, eelkõige väiksemates kogukondades ja vähem levinud keeltes;
6. geograafilised uudistekõrbed võivad esile kerkida siis, kui juurdepääs kohapeal toodetud uudistesisule väheneb või puudub üldse, samal ajal kui demograafilised, sotsiaalsed ja põlvkondadevahelised lõhed võivad mõjutada seda, mil viisil eri rühmad pääsevad ligi usaldusväärsetele uudisteallikatele ja suhtlevad nendega. Samal ajal suurendavad meediatarbimise lõhet ja usaldust ajakirjandusliku sisu vastu ka muud tegurid, nagu interaktsioonil põhinevatest algoritmidest tingitud suurenev polariseerumine, välisriigist lähtuvad infomanipulatsioonide ja sekkumiste kampaaniad ning kunstlikult loodud või kontrollimata sisu levik;

7. Euroopa Liit on viimastel aastatel astunud mitmeid samme tänapäeva meediateenuste õigusraamistiku väljatöötamiseks, et paremini arvesse võtta praeguseid probleeme ja pakkuda digitaalses kontekstis asjakohaseid tööriistu. See hõlmab eelkõige Euroopa meediavabaduse määrust<sup>3</sup> ja läbivaadatud audiovisuaalmeedia teenuste direktiivi<sup>4</sup>. Lisaks hõlmab see digiteenuste määrust,<sup>5</sup> digiturgude määrust,<sup>6</sup> digitaalse ühtse turu autoriõiguse direktiivi<sup>7</sup> ja tehisintellekti käsitlevat määrust,<sup>8</sup> mis on olulised vahendid laiema digivaldkonna reguleerimiseks. Sellel on väga oluline mõju meediasektorile ja teabeökosüsteemile. Vaigistuskaebuste vastane direktiiv<sup>9</sup> aitab kaitsta ajakirjanikke ja meediakanaleid kohtuvaidluste kuritarvitamise eest. Kaasreguleerimise vahendid, nagu digiteenuste määruse tegevusjuhendid desinformatsiooni ja internetis leviva vaenukõne vastase võitluse kohta, võivad samuti mängida olulist rolli platvormide vastutusele võtmisel eksitava ja kahjuliku sisu levitamise eest, mis suurendab süsteemseid riske, näiteks valimiste kontekstis. Selliseid vahendeid tuleb siiski korrapäraselt hinnata, et tagada nende tõhusus praktikas;

---

<sup>3</sup> Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. aprilli 2024. aasta määrus (EL) 2024/1083, millega luuakse siseturul meediateenuste ühine raamistik ja muudetakse direktiivi 2010/13/EL (Euroopa meediavabaduse määrus) (ELT L 2024/1083, 17.4.2024)

<sup>4</sup> Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. novembri 2018. aasta direktiiv (EL) 2018/1808, millega muudetakse direktiivi 2010/13/EL audiovisuaalmeedia teenuste osutamist käsitlevate liikmesriikide teatavate õigus- ja haldusnormide koordineerimise kohta (audiovisuaalmeedia teenuste direktiiv), et võtta arvesse muutuvat turuolukorda (ELT L 303, 28.11.2018, lk 69).

<sup>5</sup> Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. oktoobri 2022. aasta määrus (EL) 2022/2065, mis käsitleb digiteenuste ühtset turgu ja millega muudetakse direktiivi 2000/31/EÜ (digiteenuste määrus) (ELT L 277, 27.10.2022, lk 1).

<sup>6</sup> Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. septembri 2022. aasta määrus (EL) 2022/1925, mis käsitleb konkurentsile avatud ja õiglaseid turge digisektoris ning millega muudetakse direktiive (EL) 2019/1937 ja (EL) 2020/1828 (ELT L 265, 12.10.2022, lk 1).

<sup>7</sup> Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. aprilli 2019. aasta direktiiv (EL) 2019/790, mis käsitleb autoriõigust ja autoriõigusega kaasnevat õigusi digitaalsel ühtsel turul ning millega muudetakse direktiive 96/9/EÜ ja 2001/29/EÜ (ELT L 130, 17.5.2019, lk 92).

<sup>8</sup> Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuni 2024. aasta määrus (EL) 2024/1689, millega nähakse ette tehisintellekti käsitlevad ühtlustatud õigusnormid ning muudetakse määruseid (EÜ) nr 300/2008, (EL) nr 167/2013, (EL) nr 168/2013, (EL) 2018/858, (EL) 2018/1139 ja (EL) 2019/2144 ning direktiive 2014/90/EL, (EL) 2016/797 ja (EL) 2020/1828 (ELT L 2024/1689, 12.7.2024).

<sup>9</sup> Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. aprilli 2024. aasta direktiiv (EL) 2024/1069, milles käsitletakse avalikus elus osalevate isikute kaitsmist ilmselgelt põhjendamatute nõuete või kuritarvituslike kohtumenetluste eest (ELT L, 2024/1069, 16.4.2024), millele on lisatud komisjoni 27. aprilli 2022. aasta soovitus 2022/758, milles käsitletakse avalikus elus osalevate ajakirjanike ja inimõiguste kaitsjate kaitsmist ilmselgelt põhjendamatute või kuritarvituslike hagide eest.

8. kuigi toimetust vastutuse määratlus lisati ELi õigusesse audiovisuaalmeedia teenuste direktiiviga, on Euroopa meediavabaduse määruses seda veel kord kinnitatud ja laiendatud. Euroopa meediavabaduse määruse kohaselt on meediateenuse osutajatele antud nii teatavad kohustused kui ka õigused, sealhulgas eelkõige artikli 18 kohased uued kaitsemeetmed, et kaitsta toimetustliku sisu sisupiirangute või sisu kõrvaldamise eest väga suurte digiplatvormide pakkujate poolt ilma piisava põhjusega;
9. usaldusväärsete uudiste põhitunnused on toimetust vastutus, sõltumatus ja omandisuhete läbipaistvus ning kutse- ja eetikastandardid. Käesolevates järeldustes ei tähenda ükski viide usaldusväärsetele uudistele riiklikku määratlemist ega sekkumist uudistemeedia teenuste osutajate sõltumatusesse. Selle asemel tuleb usaldusväärsete uudiste all mõista uudistemeedia sisu, mille on loonud toimetustlikult vastutustundlikud ja vastutust võtavad meediateenuse osutajad kooskõlas ajakirjanduse kutse- ja eetikastandarditega ning kooskõlas asjakohase õigusega. Asjakohasel juhul hõlmab see ka tugevaid kaas- või isereguleerimismehhanisme, millega reguleeritakse toimetustlike standardeid, mis on paljudes liikmesriikides välja töötatud valitsuse mõjust piisavalt kaugel, et rõhutada meediavabadust ja toimetustliku sõltumatust;

10. avalik-õigusliku meedia rolli, mida täidab avalik-õiguslik meedia, et tagada kõigile juurdepääs usaldusväärsele uudistesisule nii traditsioonilistel kui ka digitaalsetel meediaplatformidel, tuleb kaitsta. Sõltumatu ja üldiselt usaldusväärne avalik-õiguslik meedia toimib kodanikukaitse ja sotsiaalse sambana, eriti kriisi ja ebastabiilsuse kontekstis;
11. nõukogu on varem näiteks oma järeldustes audiovisuaalmeedia teenuste ja videojagamisplatvormi teenuste õigusraamistiku hindamise kohta<sup>10</sup> ning oma järeldustes vaba ja pluralistliku meediasüsteemi kaitsmise kohta<sup>11</sup> rõhutanud vajadust kestliku meediasektori, ühtse reguleerimise ja usaldusväärsele teabele juurdepääsu järele demokraatliku taristu osana;
12. Euroopa Komisjon on samuti hiljuti astunud olulisi samme näiteks seoses meedia- ja audiovisuaalvaldkonna tegevuskavaga,<sup>12</sup> Euroopa demokraatia tegevuskavaga ja muude asjakohaste komisjoni algatustega;

---

<sup>10</sup> C/2025/2954.

<sup>11</sup> 2020/C 422/08.

<sup>12</sup> COM(2020) 784 final.

## PEAB TERVITATAVAKS

13. Euroopa Komisjoni algatust käivitada Euroopa demokraatia kaitse programm, mille eesmärk on muu hulgas edendada osalemist ja kaasatust demokraatlikus elus, ning eelkõige aidata kaasa kestlikule, vabale, sõltumatule ja pluralistlikule meediasektorile, austades täielikult põhiõigusi ja demokraatlikke väärtusi;
14. Euroopa Komisjoni 2024.–2029. aasta prioriteetides võetud kohustust tugineda usaldusväärsele, sõltumatule, pluralistlikule ja kestlikule meediasektorile, see tagada ja seda edendada ning suurendada toetust sõltumatutele ajakirjanikele ja laiendada nende kaitset Euroopa Liidus. Sellega seoses võetakse samuti teadmiseks uue meedia vastupanuvõime programm, millest komisjoni president teatas oma Euroopa Liidu olukorda käsitlevas kõnes, ning tervitatakse võimalust pidada arutelu selle üle, kuidas kõige paremini toetada sõltumatut ajakirjandust ja meediapädevust;
15. Euroopa meediavabaduse määruse alusel loodud Euroopa meediateenuste nõukoja (EBMS) töölerakendamist, millega asendatakse selle eelkäija audiovisuaalmeedia teenuste Euroopa regulaatorasutuste rühm (ERGA), kelle õigusjärglane EBMS on, et edendada ja toetada vaba ja pluralistlikku meediasektorit kogu ELis;

## KUTSUB LIIKMESRIIKE JA EUROOPA KOMISJONI ÜLES OMA VASTAVATES PÄDEVUSVALDKONDADES

16. uurima võimalusi, kuidas selgitada toimetust vastutuse kohaldatavust ja ulatust, nagu toimetust vastutus on määratletud audiovisuaalmeedia teenuste direktiivis ja Euroopa meediavabaduse määruses ning nagu see on seotud sarnaste meediavastutuse mõistetega. Eesmärk on tagada juurdepääs usaldusväärsele uudisteabele ja ajakirjandusstandardite järgimine ning asjakohasel juhul laiendada toimetust vastutuse põhimõtte kohaldamist uutele osalejatele, kes levitavad uudiseid või uudistelaadset sisu, näiteks võrgusisu loojatele, ning julgustada neid toimetust vastutust usaldusväärselt teostama. Laiendades või soodustades toimetust vastutuse kasutamist asjaomaste osalejate seas ja et paremini kajastada digitaalset tegelikkust, võib see aidata luua positiivseid stiimuleid usaldusväärsete uudiste tootmiseks ja levitamiseks, seadmata sealjuures ohtu meediavabadust ja sõltumatust;
17. uurima, kas praegused vastutussüsteemid on piisavad uudistesisu kureerivate uute digiteenuste jaoks, sealhulgas tehisintellektisüsteemid, ning kas praegused hoolsuskohustused hõlmavad piisavalt otsingumootoreid ja digiplatvorme. Sellised teenused ei pruugi olla otseselt seotud uudiste ja meediasisu tootmisega ega selle eest vastutada ning nende sisu loovad sageli kasutajad ja algoritmid. Siiski on nad endiselt kesksed pääsuvalitsejad ning neil on üha olulisem roll sisu levitamises ja mõnel juhul ka tootmises. See mõjutab meedia pluralismi, arvamuse- ja väljendusvabadust, juurdepääsu sõltumatutele ja usaldusväärsetele uudistele, kohalike uudistekõrbete esilekerkimist ja lõppkokkuvõttes demokraatlikke protsesse;

18. kaaluma viise, kuidas tagada digiplatvormidele ja meediakeskkonna konkreetsetele osalejatele võrdsed tingimused toimetusalikult vastutustundlike uudistemeedia teenustega, et aidata kaasa kestlikumale, sõltumatumale, pluralistlikumale ja vabamale meediasektorile. Erilist tähelepanu tuleks pöörata usaldusväärse ja toimetusalikult vastutustundliku uudistemeedia õiglase regulatiivse kohtlemise tagamisele, et vältida ebasoodsat konkurentsiolukorda. Võrdsete tingimuste saavutamine võib hõlmata õigusaktide ühtlustamist, et vähendada ebaühtlasi nõudeid ja halduskoormust, säilitades samal ajal järjepidevad regulatiivsed standardid. Samal ajal tuleb tähelepanu pöörata sellele, et normid ja muud meetmed oleksid järjepidevad ja läbipaistvad ning et nende koosmõju oleks täpselt määratletud, et võimaldada tõhusat ja ühtset rakendamist ja täitmise tagamist. Need eesmärgid peaksid jääma keskele kohale ka seoses asjaomase õigusraamistiku, nt audiovisuaalmeedia teenuste direktiivi eelseisva hindamisega;
19. hindama uute seadusandlike, regulatiivsete või haldusmeetmete kavandamisel jätkuvalt mõju meedia pluralismile ja meediateenuse osutajate toimetusalikule sõltumatusele, võttes arvesse Euroopa meediavabaduse määruse artikli 21 sätteid;
20. võtma korrapäraselt järelmeetmeid eespool nimetatud õigusaktide, rakendamise, tegevuskavade, nõukogu järelduste ning muude asjakohaste dokumentide ja poliitiliste otsuste suhtes, et pidevalt hinnata vajadust edasiste meetmete, ühtlustamise ja sidususe järele;
21. jälgima ja hindama kehtivaid autoriõiguse norme, mida kohaldatakse ajakirjandusliku sisu, näiteks ajakirjandusväljaannete suhtes, võttes arvesse turusuundumusi, digiplatvorme ja tehisintellekti tehnoloogiaid. Seejuures tuleks arvesse võtta õiguste omajate seisukohtade asjakohast lisamist ning seda võiks uurida digitaalse ühtse turu autoriõiguse direktiivi eelseisva hindamise kontekstis;

22. parandama meediat toetavate fondide kättesaadavust ja nendele juurdepääsu nii ELi kui ka liikmesriikide tasandil ning tagama, et need on juurdepääsetavad ka usaldusväärsete, sõltumatute ja toimetuskultuurilt vastutustundlike uudiste ning ajakirjandusliku sisu pakkujatele ning eelkõige kohalikele uudisteüksustele, seadmata ohtu meedia sõltumatust. See võiks hõlmata riigiabi eeskirjade, sealhulgas asjakohasel juhul riigiabi üldise grupierandi määrase kohaldamise läbivaatamist kooskõlas hiljutiste nõukogu järeldustega<sup>13</sup>;
23. soodustama vahendeid, nagu piiriülesed meediaplatformid ning muud koostöövormid sõltumatu ja avalik-õigusliku meedia vahel, mille abil toetada kogu ELi hõlmavaid meediaprojekte, mis pakuvad täpseid ja usaldusväärseid uudiseid ning kajastavad Euroopa rikkalikku ja mitmekesist kultuuri- ja keelepärandit. Sellised projektid võiksid anda ELis panuse Euroopa avalikku ruumi, olles usaldusväärseks Euroopa hääleks maailmas ning abiks desinformatsiooni ja väärinfo vastases võitluses;
24. uurima, kuidas tagada parimad võimalikud tingimused vaba, sõltumatu ja pluralistliku uudistemeedia keskkonna loomiseks konkurentsivõimelisel turul, et meediateenuse osutajad saaksid luua kestlikke ärimudeleid või teha vajalikke kohandusi. See on eriti oluline, võttes arvesse, et suurte tehnoloogiaettevõtete platformid on saanud üha suurema osa reklaamitulust ning tehisintellekti tehnoloogiad ja tehisintellekti loodud sisu võivad ohustada olemasolevaid ärimudeleid, sest need kasutavad ära Euroopa meediateenuste uudistesisu, kuid ei aita kaasa sellise sisu loomisele;
25. soodustama uuenduslikke viise usaldusväärsete uudiste pakkujate reklaamipõhiste ärimudelite tugevdamiseks ja uurima, kuidas see toimib koos laiemaga ELi õigusega. Näiteks uurima, kuidas Euroopa meediavabaduse määras, audiovisuaalmeedia teenuste direktiiv, digiturgude määras ja konkurentsieeskirjad saavad kõigi väärtusahelas osalejate, sealhulgas toimetusemeedia jaoks suurendada internetireklaamiteenuste konkurentsivõimet ja nendele juurdepääsetavust ning neid soodustada. Sellega seoses on jätkuvalt oluline tegeleda pääsuvalitsejate oma tooteid ja teenuseid eelistava käitumisega ning uurida vajadust koostalitlusvõime nõuete järele reklaamiteenuste valdkonnas;

---

<sup>13</sup> C/2025/2954.

26. uurima võimalusi selliste reklaamitavade edendamiseks ja esiletõstmiseks, mis soodustavad uudistesektori majanduslikku kestlikkust, austades täielikult toimetuse sõltumatust. Seda tuleks teha ilma koormust või avalikustamismõudeid lisamata;
27. veelgi kaitsma ja suurendama avalik-õigusliku meedia sõltumatust ja asjakohasust, edendama koostööd ja tagama, et sellised meediakanalid suudavad jääda digitaalselt asjakohaseks ja püsivaks, tunnistades, kui oluline on, et avalik-õiguslik meedia saaks avaldada sisu digitaalselt ja eri publitseerimisvormides Euroopa riigiabi- ja konkurentsioiguse raames ning sellega kooskõlas; vajaduse korral hindama, kas kehtivad riigiabi eeskirjad täidavad endiselt oma eesmärki ja aitavad tagada, et avalik-õigusliku meedia tänane digitaalne reaalsus, kohalolek ja jätkuv asjakohasus oleks kooskõlas demokraatlike, sotsiaalsete ja kultuuriliste vajadustega;
28. võimaldama ja asjakohasel juhul edendama üldist huvi pakkuvate meediateenuste sobivat esiletoomist, nagu on ette nähtud näiteks audiovisuaalmeedia teenuste direktiivi artiklis 7a, sealhulgas digiplatvormidel ja digitaalliidestel, mis kontrollivad või haldavad juurdepääsu usaldusväärsetele uudistele ja nende nähtavust. Sellised meetmed võiksid aidata võidelda desinformatsiooni ning välisriigist lähtuva infoga manipuleerimise ja sekkumise vastu ning aidata tagada, et kasutajatel on nende teenuste kasutamisel lihtsam juurdepääs mitmekesisele, kvaliteetsele ja usaldusväärsele teabele, sealhulgas kohalikele uudistele;
29. uurima hoolikalt viise, kuidas esiletoomise meetmeid saaks tõhusalt rakendada üha digitaalsemaks muutumas ja piiriüleses kontekstis, rikkumata riikide pädevust või meedia sõltumatust ning tekitamata teenuseosutajatele tarbetut koormust. Üks võimalus võiks olla, et liikmesriigid vahetavad vabatahtlikkuse alusel parimaid tavasid selle kohta, kuidas esiletoomise meetmeid, sealhulgas nendega seotud tehnilisi standardeid, saab eri liikmesriikides sarnasel viisil optimeerida ja hõlpsasti rakendada, mis võib aidata kaasa ka audiovisuaalmeedia teenuste direktiivi käimasolevale hindamisele;

30. toetama koostöös meediasektoriga vahendeid ja jõupingutusi, et inimesed, reklaamijad, teenuseosutajad ja digiplatvormid saaksid hõlpsasti ära tunda sisu, mis pärineb usaldusväärsetest ja toimetuslikult vastutustundlikest uudistemeedia kanalitest. Seda saab teha näiteks suurendades meediapädevust ja digikirjaoskust ning parandades ajakirjanduskoolituse kättesaadavust ja teadlikkust täpse ja usaldusväärse teabe väärtusest. Sellised meetmed võivad soodustada tõhusamat ennetavat ümberlükkamist, ümberlükkamist ja faktikontrolle, kuid need peaksid olema kooskõlas ajakirjanduse kutse- ja eetikastandarditega, toimetusvastutusega ja sõltumatusega ning arvestama meediaomandi läbipaistvuse kohustustega, et tagada tervislik teabeökosüsteem;
31. julgustama uudistemeedia teenuste osutajaid edendama meediasisule autorsuse selget omistamist, näiteks järgides autori nimetamise tava, seadmata ohtu meedia sõltumatust ja ajakirjanike turvalisust. See võiks aidata parandada läbipaistvust, vastutust ja üldsuse usaldust ajakirjanduse vastu ning autoriõiguse kaitset, toetades samal ajal märgistamist kui vahendit tehisintellekti loodud sisu äratundmiseks;
32. jätkama järelmeetmete võtmist seoses nõukogu 2020. aasta järeldustes<sup>14</sup> ja nõukogu 2024. aasta järeldustes<sup>15</sup> võetud poliitiliste kohustustega ja nende üle arvamuste vahetamist, et edendada meediapädevuse meetmeid, millega võideldakse väärinfo ja desinformatsiooni vastu ning tugevdatakse vastupanuvõimet kõigis vanuserühmades ja haavatavates rühmades, eelkõige alaealiste hulgas. See võiks hõlmata meetmeid, millega suurendatakse üldsuse teadlikkust riskidest, mis on seotud tehisintellektiteenuste kasutamisega uudistesisu leidmiseks, ning sellest, kui oluline on kontrollida teavet enne selle jagamist sotsiaalmeedias, eelkõige suure vaatajaskonnaga kasutajate puhul; sellega seoses toetama, ellu viima või ergutama algatusi tehisintellekti loodud ja tehisintellektiga manipuleeritud sisu avastamiseks ja märgistamiseks kooskõlas tehisintellektimääruse asjakohaste sätetega;

---

<sup>14</sup> Nõukogu järeldused meediapädevuse kohta pidevalt muutuvast maailmas (ELT C 193, 9.6.2020, lk 23).

<sup>15</sup> Nõukogu järeldused „Demokraatia vastupanuvõime: valimisprotsessi kaitsmine välissekkumise eest“ (10119/24).

33. parandama teadmisi ja üldsuse teadlikkust välisriigist lähtuvate infomanipulatsioonide ja sekkumiste ning desinformatsiooni protsessidest, näiteks valdkondadevaheliste teadusuuringute, meedia tarbimismustreid käsitlevate andmete kogumise ja muude teadlikkuse suurendamise meetmete kaudu. Sellega seoses võiks ära kasutada või tõhustada olemasolevaid struktuure, nagu Euroopa digitaalmeedia vaatluskeskus (EDMO) ja Euroopa faktikontrollijate võrgustikud;
34. tagama, et meediapoliitika integreeritakse laiemas geopoliitilise julgeoleku- ja digipoliitika kujundamisse, et kaitsta meie demokraatiat ning kodanikke veelgi rohkem võimendada ja parandada nende vastupanuvõimet, sest juurdepääs usaldusväärsetele uudistele on meie demokraatia toimimise oluline eeltingimus. Seda saab teha näiteks nii, et laiemate poliitiliste eesmärkide ja strateegiate sõnastamisel võetakse arvesse meedia rolli ja mõju meediale, säilitades samal ajal meediavabaduse ja toimetuse sõltumatuse täieliku austamise.

